

Lutherse Gemeente Utrecht-Zeist

Verbouwingsverslag

Restauratie consistorie van de Lutherse Kerk
Hamburgerstraat 9 – Utrecht

Restauratie consistorie Lutherse Kerk

Architect	P. D. van Vliet architect bna	
Aannemer	Bouw- en Restauratiebedrijf Van de Burgt & Strooij BV	
Subsidie verlenende instantie	Provincie Utrecht - Erfgoedparels	
Made mogelijk gemaakt door	Soldarbeitskas Protestantse Kerk Nederland	
	St. Luthers Diaconessenhuis Fonds	
	Maatschappij van Welstand	
	Insinger Stichting	
	K.F. Hein Fonds	
	Van Baaren Stichting	
	Gemeenteleden van Lutherse Gemeente	

Lutherse Gemeente Utrecht-Zeist

Consistorie vóór restauratie

Verbouwingsverslag

Restauratie consistorie van de Lutherse Kerk Hamburgerstraat 9 – Utrecht

In september 2022 startte het Bouwbedrijf Van de Burgt & Strooij met dringend noodzakelijke restauratiewerkzaamheden. Dit zo gezegd hebbend lijkt dit een eenvoudig besluit tot uitvoering. Daar ging echter wel wat aan vooraf.

Het College van Kerkrentmeesters constateerde met de bouwtechnisch adviseur Ir. P.D. van Vliet dat de vloer in de consistorie was verzakt, en dat daardoor scheurvorming plaatsvond in het gewelfde stucplafond en in enkele muren. Kennelijk een proces dat al jaren gaande is. De oude consistorie is aan de buitenzijde van de muur van de middeleeuwse kapel gelegen, en “hangt” als het ware aan de kerk.

De kerk heeft een rijksmonumentale status. Het gebouw maakt deel uit van het erfgoed van het Rijk en van de gemeente Utrecht. De kerk is bovendien gelegen in een eeuwenoud bebouwd gebied met geschiedenis. Het oudste gedeelte van de kerk is de voormalige kloosterkapel van het Ursulaklooster uit 1412.

Achteraanzicht kapel, het witte deel is de consistorie

Na de reformatie kreeg de kapel verschillende bestemmingen, totdat zij in 1743 gekocht werd door de Lutherse gemeente. Het voormalige kloosterterrein lag ingeklemd tussen bebouwing aan de Hamburgerstraat, de Lange Nieuwstraat, de Oudegracht en de Abraham Dolesteeg. Om toegang tot de kapel te krijgen werden enkele huizen in de Hamburgerstraat opgekocht. Op de plaats daarvan werd een nieuwe vleugel gebouwd naar ontwerp van Jan Cloppenburg met een zware gevel in Lodewijk XIV-stijl. Op de gevel prijkt het jaartal van de opening, 1745. Het interieur werd in 1826 grondig vernieuwd. (bron: Wikipedia)

Ons eerste voornemen tot herstel was al medio 2020. De eerstvolgende sluitingsdatum voor een subsidie van de provincie Utrecht was november 2020, maar die ronde bleek vol. In 2021 bleek daarop gelukkig dat we als Lutherse gemeente in aanmerking konden komen, maar alleen indien aan een groot aantal eisen volledig voldaan zou worden én de aanvraag uiterlijk 15 november 2021 bij de provincie Utrecht ingediend zou zijn. Inmiddels was van de gemeente Utrecht een aanzegging ontvangen dat maatregelen getroffen moesten worden ter verdere voorkoming van de verzakking van de vloer van de consistorie en scheurvorming met mogelijk instortingsgevaar. In januari 2022 werd de beslissing van de provincie uitgesteld naar april 2022; na vele indringende mails en telefoontjes werd pas in juli 2022 een voorwaardelijk besluit tot toekenning van subsidie verleend. Inmiddels werden bij diverse fondsen steunaanvragen ingediend, om het begrote investeringsbedrag te kunnen financieren – totaal ruim een kwart miljoen euro. De provincie kende voorwaardelijk ruim 50% subsidie toe, mits ook duurzaamheidsmaatregelen getroffen zouden worden. Als kerkrentmeesters stuurden we gelukkig al aan op het opheffen van de gasgestookte muurradiatorkachels (en in plaats daarvan vloerverwarming) alsmede ledverlichting in de wandluchters in de kerkzaal.

In de tussentijd heeft het College van Kerkrentmeesters – na verstrekking van documentatie – van diverse fondsen steuntoezeggingen ontvangen, dan weer onder de voorwaarde dat de kosten van de restauratie volledig door financiering geborgd zouden zijn. Naast de subsidie uit het Erfgoedparelfonds van de Provincie zijn er toezeggingen van de andere fondsen voor een kleine € 80.000 gedaan. Dat is circa 30% van de investering. Resteert dat circa 20% uit eigen middelen (dat wil zeggen uit de reserves) en giften opgebracht moet worden.

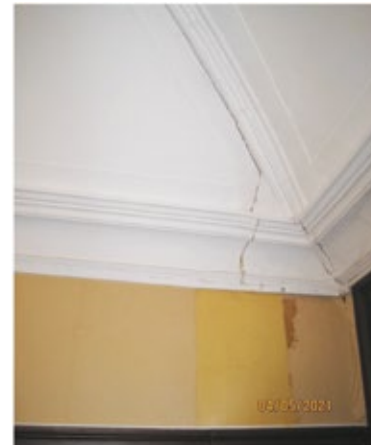

Er komt ledverlichting in alle wandluchters in de kerkzaal

Nu de werkzaamheden plaatsvinden, heeft het herstel enige vertraging opgelopen. Dat kwam onder andere door onderzoeken van de gemeente Utrecht naar de oudheidkundige aard van de oude tuinmuur, maar ook van de bodem onder de consistorie, die bloot kwam te liggen nadat de oude vloerdelen verwijderd waren en oude steenresten zichtbaar werden van onder andere riolering.

Na het verwijderen van oude lambrisering aan de muur werden tot verrassing oude schuifluiken (ten behoeve van de ramen, gedateerd op circa 1850) zichtbaar. Deze kunnen helaas door het later aangebrachte gewelfde stucplafond thans niet functioneel gemaakt worden. Deze luiken worden na herstel van de lambrisering weer onzichtbaar maar blijven aanwezig en maken daarmee deel uit van de oude geschiedenis van de kerk.

Waterpaslijn (verzakking: 19 cm) en oude steenresten

Gestorte vloer

Oude (rond 1850) groene schuifluiken zichtbaar

Herstellen van het gewelfde stucplafond

De verzakte tuinmuur

Opening tuinmuur, toegang tot de A. Dolehof

www.luthersutrechtzeist.nl

info@luthersutrechtzeist.nl